



montessoribarnehagen solsikken
montesol.no

ÅRSPLAN
progresjonsplan
og kalender

2017



styrer.gladheim@mb-s.no

464 09 381

**OSLO-
BARNEHAGEN**

[Skriv inn tekst]

Innhold

Innledning.....	2
Om barnehagen	3
Kommunens mål og satsinger for Oslobarnehagene	3
Barnehagens mål og satsinger	4
Danning gjennom omsorg, lek og læring	5
Barns medvirkning	5
Samarbeid med barnas hjem.....	6
Fysisk miljø som fremmer alle barns utvikling	6
Inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn	6
Sosial kompetanse	7
Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.....	7
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	8
Progresjonsplan for de syv fagområdene	9
Kalender	15
Om årsplanmalen.....	17

INNLEDNING

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse.

Ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen med progresjonsplanen som et arbeidsdokument. Barnehagen utarbeider detaljerte planer som beskriver hvordan barnehagen konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Foreldre skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene i barnehagen og de overordnede målene.

Barnehagens styrer har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan med progresjonsplan, fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

OM BARNEHAGEN

Montessoribarnehagen Solsikken i Oslo omfatter åtte barnehager fordelt på tre bydeler:

- I Ullern bydel er det to barnehager med plass til i alt 75 barn,
- i Vestre Aker bydel fire barnehager med plass til i alt 130 barn
- i Nordre Aker bydel to barnehager med plass til i alt 40 barn.

Som montessoribarnehage er vår pedagogiske plattform montessoripedagogikken, som bygger på Maria Montessoris egne iakttagelser og den forskning som hun drev med hele sitt liv.

I sine observasjoner la hun merke til hva barna var interessert i, hva de likte å gjøre og hvordan de løste de ulike problemstillingene som dukket opp.

Hun så at barn har en indre drivkraft mot å utforske og lære – og at alle barn søker mot å bli selvstendige. Hun så at barn har en fantastisk evne til å konsentrere seg når forholdene er lagt til rette og de får holde på med noe som interesserer dem.

Grunnprinsippene i montessoripedagogikken er:

- trygghet, delaktighet og oppmuntring til selvstendighet
- et nøye forberedt miljø på avdelingen og ute
- voksen som er rollemodell, veileder og inspirerer
- individualisering, frihet under ansvar og uforstyrrede arbeidssykluser
- et vakkert og tiltrekkende materiell som stimulerer sansene og inviterer til utforskning
- en grunnleggende holdning i at alt vi gjør påvirker en del av verden vi lever i.

KOMMUNENS MÅL OG SATSINGER FOR OSLOBARNEHAGENE

- Oslo barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet.
- Alle barn skal kunne norsk før skolestart og være forberedt til skolestart.
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og bidra til barnas språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi bruker montessoriprinsippene som en felles pedagogisk plattform i barnehagene våre
- Vi gjennomfører brukerundersøkelse hvert år
- Vi har et høyt kvalifisert personal. Vi tilbyr intern opplæring og videreutdanning.
- Vi jobber systematisk med det psykososiale arbeidsmiljøet for å oppnå stabilitet blant medarbeidere.
- Vi jobber systematisk med språkutvikling. Materiell og fysisk miljø er planlagt for å skulle utvikle barnas språkkompetanse. Alle voksne er bevisst på at de er språklige forbilder. Enhver anledning til samtaler, begrepslæring, lek med språk, og utforskning av muntlig og skriftlig språk benyttes.
- Alle medarbeidere får spesifikt opplæring om språkutvikling hos barn.
- Montessorimateriell for språk brukes aktivt.
- Vi har et samarbeid med bydelens fagsenter for å sikre at barn med språkvansker får hjelpen de trenger.
- Vi har et mål om at alle våre medarbeidere har nivå B2 for å jobbe i barnehagen. Pedagogiske ledere og styreere bør ha bestått bergentest.

BARNEHAGENS MÅL OG SATSINGER

- Å fremme respekt og toleranse for seg selv, hverandre og livet generelt.
- Sosial kompetanse og fredsutdanning
- Natur, miljø og teknikk

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi jobber med de fire ulike bevissthetssoner ved å bruke harmoni og høflighet øvelser:
 - Selvbevissthet og utvikling; hvem er jeg, hva er viktig for meg og hvorfor?
 - Bevissthet om felleskapet og utvikling; Forståelse av andre innenfor vårt felleskap, gjennom empati og sympati og respekt for ulikheter.
 - Kulturell bevissthet og utvikling; Kjennskap til mennesker i andre kulturer og en grunnleggende respekt for at ulike kulturers tradisjoner er betydningsfulle for den som tilhører denne kulturen.
 - Bevissthet for miljø og utvikling; kjennskap, forståelse og respekt for at alt levende og ikke-levende elementer på jordkloden er bundet med hverandre.
- På Gladheim har vi et komposteringsprosjekt med Bokashi kompostering, alle avdelingene har egne kompostsystemer som barna er med å bruke. Vi bruker jorden vi får gjennom kompostering i vår kjøkkenhage.
- Vi har en kjøkkenhage hvor vi sår ulike vekster og dyrker grønnsaker. Her er barna med på hele prosessen, fra å klargjøre jord, så frø og stelle vekstene som gror, til å høste og bruke det vi har dyrket frem.

MÅL FRA LOV OM BARNEHAGER OG RAMMEPLAN

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har, blant annet, samlinger som arena for dannelse hvor vi snakker med barna om temaer som; omsorg, samspill med andre og vår rolle som et individ i et samfunn.
- Personalet på Gladheim jobber aktivt med å være rollemodeller gjennom å vise gode handlingsmønstre i samspill med andre og respekt for barnas uttrykk, både verbale og nonverbale.
- Vi har fokus på barn som lærende og kompetente individer og jobber aktivt med at barns konsentrasjon og arbeid er like viktig som voksenes.
- Vi legger til rette for variert lek og aktivitet både inne og ute.

BARNS MEDVIRKNING

- Barna skal ha rett til medvirking tilpasset barnas alder og forutsetninger.
- Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
- Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Det fysiske miljøet i barnehagen er lagt til rette for barn. Materiell og hjelpemidler er tilpasset barnas høyde slik at barna selv kan ha ansvar og oversikt i sin hverdag og de kan selv velge aktiviteter.
- Materiellet på avdelingene skiftes ut etter barnas interesser og vi jobber kontinuerlig med at dette er tilpasset barnas sensitive perioder.
- Mennesker uttrykker seg både verbalt og nonverbalt, vi er opptatt av å tolke og forstå hele barnas språklige uttrykk og å gi rom for ulike uttrykksmåter.
- Frihet som et selvstendig individ er en viktig verdi i vår pedagogiske plattform. Alle barn skal ha mulighet til å være seg selv, samtidig som barna skal lære at det er viktig å ivareta alle i et fellesskap og at hvert individ er en viktig del av fellesskapet.
- Vi bruker observasjon som metode for å ivareta barnas opplevelse av miljøet og fellesskapet. Vi tar barnas signaler og meninger alvorlig i planlegging og evaluering av vår virksomhet.

SAMARBEID MED BARNAS HJEM

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.
- For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle foreldre inviteres til foreldresamtale to ganger hvert år og vi legger også til rette for flere samtaler om det er behov for dette.
- Vi jobber med å ivareta foreldreperspektivet og vi har fokus på å lytte og å gi informasjon i det daglige møtet med foreldrene.
- På Gladheim jobber vi mot å skape et fellesskap hvor foreldre også har en tilknytning til barnehagen, vi har derfor flere foreldrearrangementer hvert år.
- Foreldrene inviteres til å observere eget barn på avdelingen for å få innblikk i barnets hverdag i barnehagen.
- Vi har et samarbeidsutvalg og holder minimum 3 samarbeidsutvalgsmøter i året, samt et foreldreråd som består av alle foreldrene i barnehagen..

FYSISK MILJØ SOM FREMMER ALLE BARNES UTVIKLING

- Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har et fysisk miljø som er tilpasset barna med alt materiell i barnehøyde, samt at materiellet progressivt og tilpasset barnas modenhetsnivå.
- På Gladheim er vi ute hver dag og vi jobber bevisst med personalets rolle i uteaktiviteter. Vi har et variert utemiljø som gir rom for ulike former for lek og aktivitet. Uteområdet er delt slik at de yngste barna har sitt eget uteområde. De eldste barna har tre uteområder hvor det ene området er kupert og gir motoriske utfordringer.
- Vi har et grønt og levende miljø både ute og inne, barna skal få erfaring med å ta vare på planter og natur gjennom hele året.
- Vi har et fysisk miljø som inkluderer barna i hverdagsaktiviteter. En del av aktivitetene som tilbys barna og er tilgjengelig på avdelingen er for eksempel matlagingsaktiviteter. Alle avdelinger har vasker med vann som barna selv kan bruke slik at de kan være med på for eksempel å vanne planter.

INKLUDERENDE FELLESSKAP MED Plass TIL DET ENKELTE BARN

- Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi jobber aktivt med å formidle og skape forståelse rundt at selv om mennesker er ulike, for eksempel har ulik bakgrunn og funksjonsnivå, så er alle en like verdifull del av fellesskapet.
- Vi jobber med å formidle demokratiske prinsipper gjennom blant annet bruke FNs barnekonvensjon for å gi barna innsikt i både menneskerettigheter og få forståelse for at både en selv og andre har rettigheter, og at alle har et ansvar for å ivareta hverandre.
- Det fysiske miljøet skal representere ulike verdensdeler og gi kunnskap om ulike land og kulturer.
- Vi jobber med å observere barna i miljøet for å få kunnskap til å tilpasse materiellet og miljøet slik at alle barn får et tilpasset miljø og føle seg inkludert.

SOSIAL KOMPETANSE

- Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi har sosial kompetanse som et satsningsområde dette året og jobber med felles diskusjoner og kunnskapsutvikling, knyttet til ulike tema innen for dette området, i personalgruppen.
- Vi har fokus på å snakke med barna om ulike følelser og følelsesuttrykk hos både en selv og andre, samt diskutere ulike sosiale situasjoner som kan være utfordrende og hvordan vi kan bidra på konstruktive måter i disse situasjonene. Her bruker vi blant annet samtaleverktøyet «Steg for steg».
- Personalet skal respektere barnas ulike følelsesuttrykk og hjelpe barna å sette ord på følelser og opplevelser.
- Personalet er rollemodeller som skal gjennom egne handlinger vise hvordan vi kan inngå i gode samspill samt løse konflikter gjennom å snakke sammen og finne løsninger som er gode for individ og fellesskap.

SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

- Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole og eventuelt aktivitetsskole.

Alle kommunale barnehager og skoler skal følger *Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole*. Et informasjonsskjema om barnet sendes skolen før skolestart gitt foreldrenes samtykke.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi følger Oslostandard for overgang barnehage-skole.
- Vi har et tett samarbeid med montessoriskoler for å sikre en myk overgang for alle barna som fortsetter i Montessori skoler
- Vi organiserer spesifikke turer for førskolebarna for å styrke tilhørigheten i førskolegruppen, samt å gi barna utfordringer og erfaringer som vil styrke deres forutsetninger for skolestart.
- Vi tilbyr førskolebarns foreldre et informasjonsmøte om skolestart og overgangen barnehage-skole.
- Vårt fokus er å tilrettelegge rundt barna etter alder og modenhet for å oppfordre til selvstendighet og hjelpe barna til å bli gode selv hjelpere gjennom alle årene i barnehagen.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

- Barnehagens pedagogisk virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eier.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Alle medarbeidere er involverte i utarbeidelse av årsplanen.
- Vi har regelmessige personalmøter, avdelingsmøter, avdelingsledermøter, styrerforum, fagdager og planleggingsdager hvor vi arbeider med planlegging og evaluering.
- Foreldrene er involvert i planlegging og vurdering gjennom sine representanter i SU. Årsplanen er oppe til gjennomlesning, diskusjon og godkjenning i SU.
- Vi sender ut månedsplan og utfyllende foreldrebreve som gir foreldrene innblikk personalets planlegging av mål, arbeidsmåter samt evaluering.
- Barna er med til å forme sin egen hverdag, ved å velge aktivitetene de selv vil gjøre i et nøye forberedt miljø. Observasjon brukes systematisk som et pedagogisk verktøy og legger utgangspunkt for planlegging av miljøet og aktiviteter.

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker barnas fotoalbum som utgangspunkt for samtaler. • Vi bruker hver eneste hverdagslig situasjon som språk utvikling arena. Vi setter oss ned på barnas nivå, lytter, har øyekontakt og viser interesse for deres uttrykksmåte. • Bøker skal alltid være tilgjengelig for barna på avdelingen og barna kan selv velge hvilke bøker de ønsker lese. • Vi har daglig samlinger eller aktiviteter hvor vi bruker sang, musikk, regler og rim. Samt at vi har rytmikkpedagog som har sangsamlinger hver uke. • Personalet jobber aktivt med å bruke et presist og rikt språk og benevne det vi opplever og ser. Og vi bruker konkreter i hverdagsaktiviteter som vi setter ord på gjennom benevning, samtaler eller sang. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker 3-stegsleksjoner for innlæring av nye begreper. Begrepene introduseres blant annet ved hjelp av klassifiserte kort. • Vi bruker blant annet: <ul style="list-style-type: none"> - lydanalyse leker - sandpapirbokstaver - det bevegelige alfabet som forberedelse til skriving • Personalet jobber aktivt med å bruke et presist og rikt språk og benevne det vi opplever og ser. Vi bruker bøker, sanger, rim og regler. Vi leker med ord i mange anledninger. • Vi har rytmikkpedagog i barnehagen 1 dag i uken som har sang- og musikkøvelser med barna hvor de er delt i mindre grupper ut i fra alder. Og vi har daglig aktiviteter med sang, musikk og/eller rim og regler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi oppfordrer til kreativ skriving med løse bokstaver. Etter å ha øvd på skriving i sand og på tavle begynner barna å skrive med blyant. • Når barnet begynner å lese det han eller hun skriver, introduserer vi et materiell som hjelper barnet å knekke lesekode. • Vi har en rekke materiell som inviterer barna til å lese. Alt fra korte fonetiske ord til bøker som er enkle å lese. • Vi har rytmikkpedagog i barnehagen en dag i uken som har sang- og musikkøvelser med barna hvor de er delt i mindre grupper ut i fra alder. Og vi har daglig aktiviteter med sang, musikk og/eller rim og regler. • Førskolegruppen har egne samlinger hvor språk og

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
		<ul style="list-style-type: none"> Barna oppfordres til- og veiledes knyttet til å bruke det verbale språket i konfliktløsning. 	<p>kommunikasjon står sentralt. I år er aktivitetene i førskolegruppen bygget opp rundt fokusområdet sosial kompetanse.</p>
KROPP BEVEGELSE HELSE	<ul style="list-style-type: none"> De hverdagslige øvelsene gir barna tilgang til meningsfulle aktiviteter som utfordrer motoriske ferdigheter og hjelper barna å ta vare på seg selv (snacks forberedelser, vaske hendene, vaske ansiktet, tørke bord, koste gulv, gå på toalett, kle av og på seg..) Vi inviterer barna til å bruke materiell som fremmer øye-hånd koordinasjon og fin motoriske bevegelser. Vi leker ute i utfordrende miljø hver dag og går tur i nærmiljø regelmessig. Aktiviteter knyttet til matlaging skal være tilgjengelige for barna på avdelingen og vi lager et vegetarisk måltid ukentlig. Vi har fokus på hygiene gjennom å lære barna gode rutiner når det gjelder håndvask og andre rutiner som forebygger smitte. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi jobber systematisk, ved hjelp av «det forberedte miljø» og pedagogiske aktiviteter, eksempelvis «stille leken» og «gå på linje» som utfordrer barna til å utvikle kontrollerte bevegelser. Vi har en rekke materiell som fremmer finmotoriske øvelser Vi har fast turdag hver uke og vi er ute hver dag. Barna deltar i matlagingsaktiviteter og vi formidler sunne vaner knyttet til kosthold. Vi har et uteområde som er lagt til rette for variert aktivitet og ulike utfordringer, samt at vi har turdag hver uke. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi tilbyr skiskole Vi tilbyr barna materiell som stimulerer til avanserte finmotoriske aktiviteter. Barna leker ute hver dag og vi tilbyr turer til varierte turmål. I førskoletiden har vi regelleker som har mange bevegelselementer. Vi formidler, og samtaler rundt, sunne vaner knyttet til kosthold.
KUNST KULTUR KREATIVITET	<ul style="list-style-type: none"> I tillegg til materiell vi har på hyllene, bruker vi samlingsstund til å formidle den norske kulturarven ved hjelp av 	<ul style="list-style-type: none"> Vi har farger, maling, plastelina og andre formingsaktiviteter tilgjengelige for barna slik at de kan utfolde seg 	<ul style="list-style-type: none"> Vi formidler kultur gjennom bøker og materiell.

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>sang, bøker, rim og regler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det fysiske miljøet er nøye planlagt ut fra estetiske prinsipper, dette skal bidra til å gi barna en begynnende forståelse av estetikkenes rolle i verden. • Vi jobber med fargelære gjennom lek med primærfargene. • Vi har ulike formingsaktiviteter tilgjengelige på hyllene slik at barna selv kan velge hva de ønsker å jobbe med ut i fra egen indre motivasjon. 	<p>kreativt når de selv ønsker.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi tilrettelegger et miljø som gir barna muligheter til å fordype seg i forskjellige områder (alt fra kunst, musikk, tallforståelse, skriving, bygging med mer). Denne fordypningen fører til mestring, som igjen åpner opp for de kreative tankene • Vi bruker primærfargene for å videreutvikle forståelsen for fargelære. • Personalet skal introdusere ulike verktøyer og teknikker i formingsarbeidet. • Barna presenteres for ulike musikkjangere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna lærer ulike teknikker for å være kreative ved å utforske et variert formingsmaterieell som maling, blyanter, stoff og leire, samt at barna presenteres for arbeid med 3 dimensjonale uttrykk . • Vi besøker ulike kunst- og kulturinstitusjoner. • Barna blir introdusert for ulike musikkjangere. • Som førskolebarn skal barna få en videreføring av fargelære og bruk av varierte nyanser.
NATUR MILJØ TEKNIKK	<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for at barna skal få bruke alle sansene til å utforske naturen og ulike værtyper når vi er ute. • Barna får erfaring med søppelsortering og kompostering. <p>Vi har mange typer materieell som gir barna erfaring med teknikk i hverdagen. De deltar på «praktisk liv» øvelser og vi har tilgjengelig konstruksjonsmaterieell.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har et grønt og levende miljø både ute og inne, barna skal få erfaring 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går turer i nærmiljøet og observerer endringer i naturen som ulike typer vær og forandringer i årstider. • Vi har et innemiljø med planter som vi jobber med å stelle gjennom hele året. • Vi har ulike typer materieell som bidrar til erfaring med teknikk, som eksempelvis magneter, eksperimenter med ulike ting som flyter og synker i vann. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går turer i nærmiljøet og observerer endringer i naturen som ulike typer vær og forandringer i årstider. • Vi har ulike typer materieell som for eksempel «den romerske buen» og eksperimenter med lys, luft og vann som skal bidra til å fremme barnas forståelse for teknikk. • Barna skal få en begynnende forståelse for kretsløpets gang og bærekraftig utvikling gjennom

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>med å ta vare på planter og natur gjennom hele året.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker naturen i nærmiljøet for å erfare ulike årstider, samt plante- og dyreliv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har en kjøkkenhage, som blir brukt til å dyrke grønnsaker som vi lager mat av. Barna er med i hele prosessen. Fra å høste frø, plante frøene og til å høste frukt og grønnsaker. • Barna skal få en begynnende forståelse for kretsløpets gang og bærekraftig utvikling gjennom arbeid med; <ul style="list-style-type: none"> ○ Kompostering og kildesortering ○ Arbeid i grønnsakhagen ○ Erfaring med gjenbruk 	<p>arbeid med;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kompostering og kildesortering ○ Arbeid i grønnsakhagen ○ Erfaring med gjenbruk • Vi har et gjenbruksverksted i barnehagen hvor vi har formingsaktiviteter og gir inspirasjon til å bruke ting som allerede er brukt. • Barna skal få erfaring med å spikke, bruke ulike verktøy, samt at vi jobber med ulike knyteteknikker.
ETIKK RELIGION FILOSOFI	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med de grunnleggende øvelser innenfor «harmoni og høflighet». Med dette støtter vi barnets utvikling av forståelsen for etiske retningslinjer og hva som er rett og galt. • Vi fokuserer på å være gode med hverandre som en del av arbeid med nestekjærlighet. • Vi tilbyr barna en lydhør og ikke dømmende tilstedeværelse og vi undrer oss over det vi ser og opplever sammen med barna. • Personalet skal skape rom for opplevelser og undring knyttet til 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi introduserer flere øvelser innenfor «harmoni og høflighet». • Vi fokuserer på verdier i samspillet med andre, vi jobber med hvordan møte hverandre, hvordan ta vare på hverandre. Dette gir grunnlag for utvikling av moralske verdier og evner til å ta de rette avgjørelsene. • Vi hjelper barna å bruke ord og uttrykk for å snakke om følelsene sine og for å løse konflikter på en fredelig måte. • Personalet skal lage rom for filosofiske samtaler i hverdagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med temaer innenfor «harmoni og høflighet» og legger vekt på begrunnelsene bak hvorfor vi skal opptre høflig mot andre. • Vi studerer kretsløpet, fødsel, liv og død. Vi gir barna vokabular til å kunne snakke og tenke rundt etiske og filosofiske spørsmål. • Vi markerer FN dagen og gjennom forberedelsene til dette lærer vi om ulike kulturer og religioner. • Førskoleplanen er utarbeidet med et fokus på sosial kompetanse, vi jobber derfor aktivt i førskolegruppen med å formidle

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>etiske spørsmål og møte barnas tanker om dette med alvor og respekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalet skal være veiledere og lære bort gode mellommenneskelige verdier fra rammeplanenes verdigrunnlag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna blir introdusert for høytider og merkedager fra ulike religioner og kulturer. 	<p>etiske perspektiver som er sentrale i samspill med andre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna blir introdusert for høytider og merkedager fra ulike religioner og kulturer.
NÆRMILJØ SAMFUNN	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med øvelser innenfor harmoni og høflighet hvor fokus er respekt for seg selv, for andre og for miljøet. • Vi går på turer i nærmiljøet • Vi fokuserer på at barna skal være aktive deltakere i eget liv og tilrettelegger derfor for at barna skal være med aktivt i alle hverdagssituasjonene. • Personalet skal legges til rette for at alle barn opplever at egen rolle i fellesskapet er viktig gjennom å oppmuntre og gi rom for at barna hjelper hverandre og samarbeider. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med Maria Montessoris tanker om fredsanning. Hvert enkelt barn skal kunne utvikle sine emosjonelle og intellektuelle krefter, leve i fredelige relasjoner med andre. • Vi tilbyr læringsmateriell som utdanner innenfor områdene geografi- og kulturkunnskap. • Vi går på turer i nærmiljøet • Vi besøker lokale severdigheter som gir kjennskap til nærmiljøet og dets historie. 	<ul style="list-style-type: none"> • De eldre barna oppfordres til å hjelpe de som er yngre. • Vi jobber med at barna selv skal være kulturbærere, dette gjennom å gi dem mulighet til å ta ansvar for miljøet og fellesskapet på avdelingen. • FNs barnekonvensjon og barns rettigheter skal være et tema i løpet av året. • Førskolegruppen skal i løpet av et år ha besøkt noen ulike kunst- og kulturinstitusjoner.
ANTALL FORM ROM	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet skal i ulike hverdagssituasjoner telle sammen med barna. • Vi har tilgjengelig materiell som legger til rette for utforsking og 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får utforske mengder, tall, størrelser og desimalsystemet ved hjelp av materiell. Vi jobber med konkreter for å bygge opp forståelsen for abstrakte begrep. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får utforske tall og størrelser ved hjelp av konkreter. • Vi gjør barna oppmerksomme på former som finnes i miljøet rundt seg og presenterer navnene på de

FAGOMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
	<p>eksperimentere med størrelser, vekt og volum.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barna får kontakt med former, antall, dimensjoner, presisjon og jakten på å se sammenhenger gjennom å være med på å dekke bord samt andre hverdagslivaktiviteter. • Vi bruker sanger, rim og regler som inneholder begreper og aktiviteter knyttet til antall og form. • Personalet skal bruke matematiske begreper i samspill med barna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gjør barna oppmerksomme på former som finnes i miljøet rundt seg og presenterer navnene på de ulike formene som finnes, både i 2D og 3D. • Vi jobber med tallforståelse for tallene 1-10 ved at disse tallene er representert i mye av materialet vi har på avdelingene. • Barna er med på matlaging og bordekkning og blir gjennom dette introdusert for en- til en kobling, telling og å måle volum. 	<p>ulike formene som finnes, både i 2D og 3D.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi jobber med tallforståelse for tallene 1-10 ved at disse tallene er representert i mye av materialet vi har på avdelingene. • Barna er med på matlaging og bordekkning og blir gjennom dette introdusert for en- til en kobling, telling og å måle volum.

KALENDER

Oversikt over viktige aktiviteter og kulturbegivenheter dette året (med forebehold om endringer).

DATO	INNHold
17. februar 2017	Karneval
7. april 2017	Påskearrangement
04. mai 2017	Vårdugnad
16. mai 2017	17. mai arrangement
22. juni 2017	Sommerfest
11. oktober 2017	Høstdugnad
24. oktober 2017	Markering av FN-dagen
17. november 2017	Lysfest
13. desember 2017	Markering av luciadagen
19. desember 2017	Nissefest

Faglig ansvarlig for årsplanen ved styrer: Kristin Kathinka Due BergsethÅrsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den 05.12.2016



OM ÅRSPLANMALEN

Oslo kommunes mal for årsplan med progresjonsplan skal brukes av alle kommunale barnehager i Oslo. Det anbefales også at ikke-kommunale barnehager bruker malen. Årsplan med progresjonsplan skal utarbeides på grunnlag av barnehageloven, kommunale styringsdokumenter, brukerundersøkelsen og evalueringen av forrige årsplan.

Styringsdokumenter:

- Lov om barnehage
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver
- Oslo kommunes budsjett
- Bydelens budsjett
- Oslostandarden for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Barnehagens vedtekter
- Veilederen *ABC og 1,2,3*

Årsplanmalen er utarbeidet av som en del av Oslo kommunes prosjekt Oslobarnehagen, som skal øke kvaliteten i barnehagene og spesielt styrke barnehagen som læringsarena.

www.barnehager.oslo.kommune.no | postmottak@byr.oslo.kommune.no | tlf: 02180